

Asia Tekijänoikeus ympyräkuviona esitettyyn laskentakaavaan ja kirjalliseen teokseen

Hakija A

Annettu Helsingissä 26.5.1998

Selostus asiasta

A on 20.3.1998 päivätyllä kirjelmällä pyytänyt tekijänoikeutta ympyräkehä-jakolukumenetelmälle, jolla matematiikan avulla voidaan ratkaista Johanneksen Ilmestyskirjan 13 luvun 18 jakeessa oleva pedonluvun lasku.

A kertoo lausuntopyynnössään, että laskun ratkaisemisessa on käytettävä seuraavia laskutapoja:

- 1) jakoluku on pienempi kuin 666
- 2) jakoluku on nimen perusluku
- 3) jakoluku on suurempi kuin 666
- 4) jakoluku ja 666 ovat yhtä suuria
- 5) nimen perusluku on 666

Tarkempien yksityiskohtien osalta A viittaa lausuntopyynnön liitteenä olevaan kirjaansa "Pedonluvun mysteerin matemaattinen ratkaisu".

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on tulkinnut lausuntopyynnön niin, että siinä pyydetään tekijänoikeusneuvoston kanta siihen, onko A:n ympyräkuviona esittämä laskentamenetelmä tekijänoikeussuojaa saava teos.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että se on 3.10.1995 antanut A:lle lausunnon (1995:13), joka koski ympyräkuviona esitettyä laskentakaavaa. Lausunnon mukaan ympyräkuviona esitetty kaava ei saanut suojaa tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuna teoksena. Tekijänoikeusneuvosto totesi tuossa lausunnossa, että laskentakaava sinänsä ei voi saada tekijänoikeussuojaa. Lisäksi tekijänoikeusneuvosto totesi, että teoksen suoja syntyy suoraan lain nojalla, joten rekisteröintiä tai muita toimenpiteitä suojan saamiseksi ei edellytetä.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että tekijänoikeussuojan syntymisen edellytykset Suomessa ovat edelleenkin samat kuin lausunnon 1995:13 antamisen aikana. Laskukaava tai -menetelmä sellaisenaan ei saa tekijänoikeussuojaa. Jos kirjallinen tai taiteellinen tuote on omaperäinen, sen tekijälle syntyy tekijänoikeus suoraan lain nojalla silloin, kun teos luodaan. Tekijänoikeutta ei anota miltään taholta eikä sitä rekisteröidä. Tekijänoikeusneuvosto asiantuntijaelimenä antaa sitomattomia lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta eli esimerkiksi siitä, voidaanko tiettyä tuotetta pitää teoksena. Viime kädessä tuomioistuimet ratkaisevat eri osapuolia sitovasti sen, onko tietty tuote teos.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, ettei A:n laskentamenetelmää sellaisenaan edelleenkään voida pitää tekijänoikeussuojaa saavana kirjallisena tai taiteellisena teoksena. Mitä tulee tämän lausuntopyyntöön yhteydessä esitettyihin ympyräkuvioiden, jotka ilmentävät A:n laskentamenetelmää, tekijänoikeusneuvosto toteaa, että ne ovat ilmiänsä olennaisesti samanlaiset kuin lausunnossa 1995:13 tarkoitetut ympyräkuviot. Itse ympyräkuvioiden tekijänoikeuden osalta tekijänoikeusneuvosto tyytyy viittaamaan lausuntoon 1995:13, jossa neuvosto totesi, ettei ympyräkuvioiden esittämää laskentakaavaa saanut suojaa teoksena.

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt lausuntopyyntöä siltä osin kuin lausuntopyyntöön liitteenä on myös muuta materiaalia kuin pelkät ympyräkuviot. Neuvosto esittää lausuntonaan seuraavan.

Tekijänoikeudesta

Tekijänoikeuslain (404/1961) 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on teoksen tekijänoikeus. Teos voi olla esimerkiksi kaunokirjallinen tai selittävä kirjallinen esitys tai selittävä piirustus.

Teoksella tekijänoikeudellisessa merkityksessä tarkoitetaan henkisen luomistyön tuotetta. Kirjallinen tai taiteellinen tuote on tekijänoikeudella suojattu, jos sitä voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena. Tällöin se niin sanotusti ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia. Esimerkiksi tuotteen kirjallisella tai taiteellisella tasolla ei ole merkitystä, ei myöskään sen aikaansaamiseksi vaaditulla työ- tai tietomäärällä. Myös käytännöllinen tuote voi olla teos. Erään teosharkinnassa apuna käytetyn määritelmän mukaan teoskynnys ylittyy, jos voidaan olettaa, ettei kukaan muu työhön ryhtyessään olisi tehnyt samanlaista teosta. Ratkaisu teoskynnyksen ylittymisestä tehdään tapauskohtaisella harkinnalla.

Tekijänoikeus suojaa sekä teosta kokonaisuutena että sellaista teoksen osaa, jota muusta teoksesta irrallaan tarkasteltuna voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena.

Tekijänoikeudella suojataan teoksen ilmenemismuotoa. Sen sijaan esimerkiksi teoksen aihetta, aiheen käsittelyä ohjaavaa metodologiaa, teemaa, ideaa, periaatetta tai teokseen sisältyviä yksittäisiä tietoja ei suojata sellaisenaan, vaan uudelleenlaisessa ilmaisumuodossa ne ovat vapaasti käytettävissä.

Tekijänoikeuslain 2 ja 3 §:ssä säädetään tekijänoikeuden sisällöstä. Tekijän taloudellisista oikeuksista säädetään lain 2 §:ssä. Sen 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, tekijänoikeuslain 2 luvussa säädetyn rajoituksen, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännökseenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen. Pykälän 3 momentin mukaan teos saatetaan yleisön saataviin, kun se esitetään julkisesti tai kun sen kappale tarjotaan myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi taikka sitä muutoin levitetään yleisön keskuuteen tai näytetään julkisesti.

Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään lain 3 §:ssä. Sen mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin. Lisäksi säännöksessä kielletään teoksen muuttaminen tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tai omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla ja teoksen saattaminen yleisön saataviin tekijää sanotuilla tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

Tekijänoikeuslain 43 §:n mukaan tekijänoikeus on voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta.

Pedonluvun mysteerin matemaattinen ratkaisu-kirja

A:n kirjassa on 34 sivua. Kirja sisältää esipuheen, tietoa kaavasta, jota ympyräkuviot ilmentävät sekä esimerkkilaskuja. Esimerkkilaskuihin, joissa luku 666 on laskettu eri henkilöiden nimistä, sisältyy ympyräkuviot ja laskutoimituksia. Joihinkin esimerkkilaskuihin liittyy lisäksi laskuja koskevia kommentteja. Kirjan lopussa on laskuesimerkkeihin liittyviä lukujonoja.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että A:n kirjaa kokonaisuutena voidaan pitää kirjallisena teoksena tekijänoikeuslain 1 §:n nojalla. Tekijänoikeusneuvosto huomauttaa, että A:n kirjaan sisältyy kuitenkin osuuksia, jotka sellaisenaan eivät saa tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojaa. Tällainen kirjan osa on esimerkiksi sivulta 28 alkava lukujonoluettelo. Lisäksi tekijänoikeusneuvosto viittaa siihen, mitä lausunnossa edellä on todettu yksittäisistä ympyräkuvioista.

Puheenjohtaja

Niklas Bruun

Sihteeri

Kaisa-Reetta Karhu

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa.